

DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-56-51>

УДК 336.226.1:005.334.1:658.155

Савченко Володимир Володимировичздобувач ступеня «доктор філософії», аспірант,
Київський кооперативний інститут бізнесу і права
ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-6743-6127>**Volodymyr Savchenko**

Kyiv Cooperative Institute of Business and Law

**ESG-ДЕТЕРМІНАНТИ ЯК НОВИЙ КЛАС
АНАЛІТИЧНИХ МОДИФІКАТОРІВ
У ТРАНСФЕРТНОМУ ЦІНОУТВОРЕННІ****ESG DETERMINANTS AS A NEW CLASS
OF ANALYTICAL MODIFIERS IN TRANSFER PRICING**

Анотація. У статті здійснено спробу концептуалізувати ESG-детермінанти як окремий клас аналітичних модифікаторів, що впливають на трансфертне ціноутворення в межах контрольованих операцій між пов'язаними особами. З урахуванням переходу бізнесу до стратегій сталого розвитку проаналізовано трансформацію внутрішньогрупової вартості під впливом екологічних, соціальних та управлінських чинників, а також сформульовано базові точки їх впливу на трансфертну ціну. Систематизовано підходи до параметризації ESG-впливів через модифікацію рентабельності, коригування рівня зіставності та аналітичне відображення нефінансових даних у вартісному вимірі. Обґрунтовано пропозиції щодо документальної верифікації ESG-модифікаторів у трансфертній документації з урахуванням вимог фіскальної легітимності, ризик-орієнтованого контролю та принципу обґрунтованої економічної причини. Запропоновано підходи до узгодження нефінансових стратегічних пріоритетів групи з податковими вимогами щодо дотримання принципу «витягнутої руки».

Ключові слова: Ключові слова: трансфертне ціноутворення, контрольовані операції, ESG-детермінанти, внутрішньогрупова вартість, аналітичні модифікатори, верифікація трансфертної документації, принцип «витягнутої руки», сталий розвиток, нефінансова аналітика, податковий контроль.

Summary. This article conceptualizes ESG determinants as a distinct class of analytical modifiers that influence transfer pricing in controlled transactions within multinational enterprise (MNE) groups. Against the backdrop of growing global attention to sustainable development, it is emphasized that environmental, social, and governance (ESG) priorities are no longer exogenous to pricing mechanisms but act as internalized strategic factors that shape the formation, allocation, and transformation of intragroup value. The traditional financial logic of arm's length pricing is thus subject to substantial rethinking when confronted with ESG-oriented business strategies. The study explores how ESG determinants – including investment, regulatory, and behavioral factors – impact the functional profiles, risk allocation, and profitability levels within related-party transactions. Special attention is paid to the analytical tools through which ESG indicators can be parameterized in transfer pricing analysis: adjustment of profitability margins, modification of comparability criteria, and interpretation of non-financial data in monetary terms. A methodological framework is proposed for incorporating ESG modifiers into the design of transfer pricing models in a way that balances fiscal compliance with sustainability-driven decision-making. The article also addresses the verification challenges faced by taxpayers when justifying ESG-induced deviations from standard pricing models in tax documentation. Approaches to demonstrating the legitimacy of such deviations to tax authorities are substantiated, including the use of internal ESG policies, strategic justifications, and reference to internationally recognized non-financial reporting standards (GRI, SASB, ESRs). The research proposes that ESG determinants, when properly identified and documented, may serve not only as a risk but as a legitimacy-enhancing factor in tax compliance. The presented material offers a theoretical foundation for developing transfer pricing models that reflect sustainable value creation within MNEs and provides analytical tools for integrating ESG considerations into fiscal reporting and tax governance.

Keywords: transfer pricing, controlled transactions, ESG determinants, intragroup value, analytical modifiers, verification of transfer pricing documentation, arm's length principle, sustainable development, non-financial analytics, tax control.

Постановка проблеми. У контексті сучасної трансформації глобального бізнес-середовища однією з ключових тенденцій стає стрімке посилення ролі нефінансових чинників у системах стратегічного управління, контролю, звітності та регулювання. Концепція ESG (Environmental, Social, Governance), яка упродовж останнього десятиліття еволюціонувала від добровільної корпоративної ініціативи до повноцінного нормативного імперативу (особливо в межах ЄС, OECD, GRI та CSRD), дедалі активніше впливає не лише на інвестиційні рішення, але й на структуру внутрішньогрупових операцій, внутрішньої калькуляції, систем трансфертного ціноутворення та аналітичного моніторингу. За умов посилення обов'язковості нефінансового звітування, зростання вимог до прозорості корпоративних практик, а також у зв'язку з впровадженням транснаціональних регламентів типу BEPS 2.0 (Pillar II), виникає об'єктивна потреба у науково обґрунтованому перегляді методології трансфертного ціноутворення крізь призму ESG-орієнтованої вартості.

Проблематика трансфертного ціноутворення традиційно розглядається як сфера винятково фіскального інтересу – як інструмент запобігання виведенню прибутку та маніпуляціям із податковим навантаженням. Проте сучасні тенденції ESG-орієнтованих стратегій призводять до зрушення в управлінських пріоритетах багатонаціональних груп компаній: сьогодні трансфертні ціни виконують не лише функцію податкової оптимізації, але й роль вбудованого механізму реалізації сталих цілей, компенсації екстерналій та розподілу нефінансової вартості між бізнес-одинацями. Наприклад, витрати на декарбонізацію, використання зеленої енергії, локалізація постачальників у межах соціально вразливих регіонів, дотримання етичних стандартів управління – все це безпосередньо впливає на собівартість внутрішньогрупових операцій, однак часто не відображається в традиційних фінансових параметрах, які використовуються для визначення трансфертної ціни.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасний науковий дискурс у сфері трансфертного ціноутворення поступово фокусується на вивченні впливу нефінансових детермінант, зокрема ESG факторів, на механізми внутрішньогрупового ціноутворення та методи аналітичної верифікації операцій між пов'язаними особами. У роботах В. Краєвського, О. Муравського [1; 4; 6] обґрунтовується податково-контрольна природа трансфертного ціноутворення, акцентується увага на формалізації підходів до податкового аудиту, ризикоорієнтованого моніторингу та документального супроводу контрольованих операцій. Дослідження І. Корінь, Л. Титенко, С. Богдана [3; 10] фокусуються на еволюції трансфертної політики та її ролі в управлінському обліку, водночас

залишаючи поза увагою питання нефінансових впливів на внутрішньогрупову ціну. Низка праць В. Краєвського, С. Поліщука, О. Муравського, Ю. Мискіна, М. Скорик, Н. Параниці [2; 5; 9] вже порушує тему ESG-орієнтації трансфертного ціноутворення, однак здебільшого у загальноконцептуальному ключі, не подаючи розгорнутої методології параметризації ESG-детермінант. У роботах С. Левицької, К. Лівенди, О. Леги, О. Безкровного, Н. Канцедал, В. Лиженкова, А. Шейка [7; 8] фіксується актуальність дотримання принципів соціальної відповідальності та виклики, пов'язані з відображенням ESG-факторів у податковій та фінансовій звітності, проте такі підходи не транслуються безпосередньо в інструментарій трансфертного аналізу. Водночас праці В. Краєвського, С. Поліщука [1; 2] відкривають перспективу дослідження трансфертного ціноутворення як функціонального елементу реалізації ESG-стратегій, що актуалізує необхідність виокремлення нової групи модифікаторів – аналітичних ESG-параметрів, здатних змінювати вихідні орієнтири в оцінці зіставності операцій та фінансової обґрунтованості трансфертних цін. Таким чином, наявний науковий доробок закладає концептуальне підґрунтя, але не забезпечує цілісної системи індикаторів, критеріїв і процедур верифікації ESG-модифікованих цін, що й зумовлює актуальність даного дослідження.

Метою статті є концептуалізація ESG детермінант як окремого класу аналітичних модифікаторів у системі трансфертного ціноутворення, обґрунтування їх функціонального впливу на параметри внутрішньогрупових операцій та розробка підходів до інтеграції таких модифікаторів у верифікаційні процедури контрольованих цін в умовах ESG орієнтованих бізнес стратегій.

Виклад основного матеріалу дослідження. Упродовж останнього десятиліття у сфері корпоративного управління та міжнародного оподаткування відбуваються глибокі структурні зрушення, пов'язані з інституціоналізацією принципів ESG (Environmental, Social, Governance) як системотворювального елементу довгострокових бізнес стратегій. ESG парадигма, яка спочатку розглядалася переважно як декларативна складова нефінансової звітності, нині дедалі активніше впроваджується у внутрішні бізнес процеси, змінюючи логіку управлінських рішень, структуру ланцюгів створення вартості та підходи до ціноутворення в контрольованих операціях між пов'язаними особами.

З позицій традиційного трансфертного аналізу, внутрішньогрупові ціни ґрунтуються на фінансових метриках: собівартості, рентабельності, співставності зі сторонніми операціями. Проте ESG детермінанти – як-от зменшення вуглецевого сліду, локалізація постачальників, етичне регулювання зайнятості, сталий ресурсний менедж-

мент – прямо чи опосередковано впливають на ці параметри, змінюючи вартісну структуру товарів, робіт і послуг, які передаються в межах багатонаціональної групи. Такі чинники часто не мають прямого грошового виміру, однак формують інституційну вартість, яка потребує рефлексії у трансфертній політиці компанії. Саме тут виникає потреба в оновленні аналітичного інструментарію.

Ключовою точкою трансформації є зміщення фокусу з оцінки виключно фінансових показників до комплексної оцінки вартості, яка враховує нефінансові зобов'язання та стратегії довгострокової стійкості бізнесу [10]. Зокрема, витрати на перехід до відновлюваних джерел енергії, впровадження технологій із зменшенням викидів двоокису вуглецю, додаткові соціальні зобов'язання у рамках політики інклюзії чи захисту прав людини можуть підвищувати внутрішню собівартість операцій, що відображається у змінній структурі трансфертної ціни. У такий спосіб ESG пріоритети набувають функції модифікаторів ціни, тобто факторів, що коригують традиційні підходи до визначення фінансово обґрунтованої ціни в межах групи.

З аналітичної точки зору, виникає потреба не лише зафіксувати факт такого впливу, а й структурувати «точки проникнення» ESG детермінант у внутрішньогрупові потоки вартості [9]. Наприклад, екологічні вимоги можуть впливати на вибір джерел сировини або логістичних маршрутів; соціальні – на режим оплати праці, тривалість змін, забезпечення охорони праці; управлінські – на стандарти закупівель, прозорість контрактів, механізми ухвалення рішень у рамках холдингу. Кожен із цих факторів вимагає інтерпретації в аналітичному ключі – через зміну витрат, додаткові капіталовкладення, або ж через формування нефінансових преференцій.

Саме в цьому контексті доцільним є введення поняття «ESG модифікатора» – як аналітичної конструкції, що фіксує, описує і дозволяє аналітично обґрунтувати відхилення у трансфертній ціні, спричинені реалізацією стратегій екологічної, соціальної або управлінської відповідальності. ESG модифікатор може мати вигляд пояснювального параметра у Local File, коригувального коефіцієнта в моделі зіставності, або бути вбудованим в систему внутрішнього контролю за формуванням трансфертної вартості. При цьому важливо відрізнити власне ESG витрати як обліковий об'єкт від ESG модифікатора як аналітичної логіки, що пояснює зміни в трансфертному ціноутворенні.

У такий спосіб ESG детермінанти, які раніше сприймалися як нефінансове тло, перетворюються на структурно значущий компонент управління внутрішньогруповими потоками. Це вимагає від фінансових аналітиків, бухгалтерів та

податкових консультантів переосмислення методів побудови трансфертної політики, з урахуванням нових нефінансових вартісних драйверів, що мають стратегічне значення не лише для комплаєнсу, а й для забезпечення довгострокової конкурентоспроможності бізнесу [1–3].

Поглиблення ESG орієнтації бізнесу вимагає переосмислення базових інструментів трансфертного аналізу – зокрема, у частині класифікації чинників, що впливають на формування внутрішньогрупових цін. Тоді як традиційна парадигма трансфертного ціноутворення оперує здебільшого фінансово-економічними параметрами (рентабельність, маржинальність, співставність з ринком), ESG парадигма висуває до аналітичної системи новий клас модифікаторів – нефінансові, інституційні та поведінкові чинники, які мають суттєвий вплив на вартісні трансакції, але не піддаються прямій оцінці класичними методами.

З метою забезпечення концептуальної ясності доцільно класифікувати ESG детермінанти, що справляють вплив на трансфертне ціноутворення, за трьома ключовими кластерами [5]:

1. *Інвестиційні ESG детермінанти* – це структурні витрати, пов'язані з екологічною або соціальною трансформацією бізнесу: інвестиції в «зелені» технології, модернізацію обладнання, дотримання норм безпечності праці, диверсифікацію постачальників тощо. Вони напряму змінюють калькуляційну базу внутрішньогрупових операцій і впливають на рентабельність.

2. *Регуляторні ESG детермінанти* – це зовнішні зобов'язання, які формуються під впливом нормативного середовища: квоти викидів, локалізація виробництва, обмеження на імпорт сировини, обов'язковість нефінансової звітності, СВАМ податки тощо. Вони здатні модифікувати ринкове середовище, в якому оцінюється зіставність контрольованих операцій.

3. *Нефінансові поведінкові чинники* – менш формалізовані, але важливі детермінанти, які відображають стратегічні вибори бізнесу: відмова від постачальників із високим ESG ризиком, запровадження етичних кодексів, зміна структури прийняття рішень. Такі чинники часто не мають прямої вартості, однак трансформують внутрішньогрупову поведінку та контури створення вартості.

Усі зазначені детермінанти потребують параметризації – тобто формального включення до трансфертного аналізу у вигляді пояснювальних змінних або коригувальних коефіцієнтів. Найбільш релевантними є три підходи до аналітичного вбудовування ESG факторів:

– *модифікація рентабельності* – використовується, коли ESG чинники впливають на витрати чи інвестиційний профіль контрольованої операції. У такому разі може бути обґрунтоване відхилення від типової рентабельності в бік зниження

(через довгострокові екологічні витрати) або зростання (через підвищену «нематеріальну вартість» бренду завдяки сталим практикам);

– *коригування зіставності* – застосовується у випадках, коли компанія свідомо відхиляється від ринкової поведінки (наприклад, співпрацює лише з сертифікованими постачальниками або виключає CO₂ інтенсивні логістичні ланцюги). Це обґрунтовує використання коригувань до порівнюваних операцій;

– *інтерпретація нефінансових даних у вартісному вимірі* – найскладніший, але перспективний підхід, що передбачає побудову ESG метрик (наприклад, вартість скорочення на 1 т CO₂, умовна вартість реалізації політики diversity), які використовуються для формального обґрунтування змін у трансфертній логіці.

З урахуванням наведених підходів, автором пропонується базова аналітична схема параметризації ESG модифікаторів у трансфертному ціноутворенні, яка включає:

1) вхідні ESG детермінанти (тип, джерело, рівень впливу);

2) вартісний механізм впливу (зміна витрат, вплив на дохідність, ефект на нематеріальні активи);

3) аналітичне представлення у трансфертному аналізі (коригування рентабельності, поправки до методів, уточнення профілю функцій/ризиків).

Такий підхід дозволяє не лише формалізувати ESG детермінанти у трансфертній документації, а й адаптувати традиційні методи до нових реалій нефінансового управління, що особливо важливо в умовах посилення податкового та регуляторного тиску з боку країн членів ОЕСР, ЄС та GRI орієнтованих юрисдикцій [4].

Запровадження ESG модифікаторів у систему трансфертного ціноутворення неминує висувати питання їх документального обґрунтування в межах податкового контролю. Якщо традиційна трансфертна документація базується на чітко формалізованих критеріях (метод, джерело зіставності, рівень рентабельності, функціональний профіль), то у випадку ESG впливів виникає потреба довести доцільність нефінансових відхилення від ринкових параметрів [8]. Це вимагає як аналітичної обережності, так і інституційної чіткості, адже податкові органи можуть розцінити такі відхилення як штучне заниження бази оподаткування.

Найскладнішим аспектом є встановлення меж «ринковості» в умовах ESG детермінованих викривлень. Якщо компанія навмисно обирає постачальника з вищою ціною через його екологічну сертифікацію або локалізує виробництво в регіоні з вищими витратами, мотивуючи це соціальною відповідальністю, – така операція формально не відповідає класичному критерію максимальної вигоди. Водночас, у межах ESG

стратегії подібне відхилення є свідомим, стратегічно виправданим і закріпленим у політиках групи. Тому трансфертна документація має не лише фіксувати факт такого вибору, а й розкрити його логіку, інституційну обґрунтованість та економічну обумовленість.

Щоб забезпечити легітимність ESG модифікаторів, пропонується дотримуватися таких орієнтирів верифікації:

1) *документальне посилання на внутрішні стратегічні політики групи* (наприклад, «Кодекс сталого розвитку», «ESG гід для закупівель», «Carbon reduction roadmap»), у яких обґрунтовано вимоги щодо вибору контрагентів, виробничих стандартів або логістичних маршрутів. Включення таких документів до Local File підвищує прозорість облікових підходів;

2) *кількісна оцінка нефінансових чинників* (наприклад, умовна вартість 1 тонни CO₂, еквівалент соціальних інвестицій на одиницю продукції, вартість доступу до «зелених» фінансових інструментів) – як основа для пояснення відхилень у маржі, собівартості чи ціноутворенні в цілому;

3) *пояснювальні таблиці у додатках до документації*, які показують, яким чином ESG фактор вплинув на функціональний профіль сторін, розподіл ризиків або капіталовкладення. Це дозволяє податковим органам розглядати ESG детермінанти не як зовнішнє втручання, а як частину логіки трансакції;

4) *розширення профілю порівняння в аналізі зіставності* – із включенням до переліку компаративів компаній, що працюють у схожих ESG умовах (наприклад, сертифіковані за GRI, UNGC або CSRD). Це дозволяє обґрунтувати коригування до показників зіставності;

5) *використання ESG метрик, закріплених у міжнародних стандартах* (GRI, SASB, TCFD, ERS), як аналітичної основи для підтвердження нефінансових впливів. Зокрема, можна використовувати дані з нефінансової звітності групи для пояснення обсягів інвестицій, ризиків та очікуваних результатів сталого розвитку.

Усе це вказує на необхідність нової логіки трансфертного обґрунтування: від простого відтворення методології до глибокої аналітичної аргументації стратегічного вибору, в якому ESG є не винятком, а одним із рівноправних факторів ціноутворення. У такому підході верифікація ESG модифікаторів перетворюється не лише на інструмент податкової відповідності, а й на механізм підвищення інституційної прозорості бізнесу, що відповідає глобальним трендам сталого корпоративного управління.

Висновки. Таким чином, трансфертне ціноутворення в умовах ESG орієнтованих стратегій виходить за межі традиційної податково фінансової логіки й набуває рис інтегративного аналітичного механізму, чутливого до екологічних,

соціальних та управлінських змінних. ESG детермінанти модифікують як структуру витрат і доходів, так і конфігурацію внутрішньогрупових ланцюгів створення вартості, формуючи нові виклики для методів оцінки контрольованих операцій.

Параметризація ESG впливів у трансфертному аналізі потребує системного підходу до класифікації чинників (інвестиційних, регуляторних, нефінансових поведінкових) та побудови коректної логіки аналітичних коригувань – через модифікацію рентабельності, адаптацію компаративного середовища або переведення нефінансових даних у вартісний вимір. Особливої уваги потре-

бує розробка верифікаційних процедур, здатних обґрунтовано і прозоро інтегрувати ESG модифікатори до трансфертної документації.

Запропоновані методичні орієнтири дозволяють забезпечити легітимність таких підходів перед контролюючими органами та водночас підвищити стратегічну релевантність трансфертного ціноутворення як інструменту підтримки сталого розвитку. Формується новий аналітичний ландшафт, у якому трансфертна ціна розглядається не лише як результат економічних розрахунків, а як відображення етичної, екологічної та соціальної позиції групи компаній у глобальному середовищі.

Список використаних джерел:

1. Kraievskiy V., Muravskiy O. Tax compliance control and audit of transfer pricing transactions. *Economics of systems development*. 2024. Vol. 6 (1). P. 37–45.
2. Kraievskiy V., Polishchuk S. Transformation of transfer pricing policy in the context of ESG-oriented business strategies. *Economics of systems development*. 2025. Vol. 7 (1). P. 42–49.
3. Корінь І.С. Розвиток трансфертного ціноутворення в умовах глобалізації та шляхи підвищення ефективності режиму трансфертних цін. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2021. Випуск 38. С. 57–62.
4. Краєвський В. М., Муравський О. Ю. Обліково-податкова природа трансфертного ціноутворення. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Економічні науки»*. 2023. №5 (73). Том 2. С. 84–89.
5. Краєвський В. М., Муравський О. Ю. Звітність із трансфертного ціноутворення: виникнення та розвиток. *Інвестиції: практика та досвід*. 2023. № 12. С. 46–51.
6. Краєвський В.М., Муравський О.Ю. Ризикоорієнтований підхід в системі податкового контролю за трансфертним ціноутворенням. *Український економічний часопис*. 2023. № 1. С. 23–28.
7. Левицька С.О., Лівенда К.О. Застосування трансфертних цін на засадах дотримання принципів соціальної відповідальності бізнесу. *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Серія «Економічні науки»*. 2021. Випуск 4 (96). С. 157–173.
8. Лега О. В., Безкровний О. В., Канцедаль Н. А., Лиженков В. Г., Шейко А. Р. ESG-фактори та їх відображення в податковій звітності: виклики для аудиту. *Актуальні питання економічних наук*. 2025. № 10. URL: <https://a-economics.com.ua/index.php/home/article/view/441> (дата звернення: 01.08.2025).
9. Мискин Ю. І., Скорик М. О., Параниця Н. В. Трансфертне ціноутворення в контексті реалізації стратегії сталого розвитку. *Український економічний часопис*. 2024. № 4. С. 25–29.
10. Титенко Л.В., Богдан С.В. Трансфертне ціноутворення як інструмент управлінського обліку. *Галицький економічний вісник*. 2020. № 3 (64). С. 87–95.

References:

1. Kraievskiy V., Muravskiy O. (2024) Tax compliance control and audit of transfer pricing transactions. *Ekonomika systemnoho rozvytku – Economics of Systems Development*, no. 6(1), pp. 37–45.
2. Kraievskiy V., Polishchuk S. (2025) Transformation of transfer pricing policy in the context of ESG-oriented business strategies. *Ekonomika systemnoho rozvytku – Economics of Systems Development*, no. 7(1), pp. 42–49.
3. Korin I. S. (2021) Rozvytok transferthogo tsinoutvorennia v umovakh hlobalizatsii ta shliakhy pidvyshchennia efektyvnosti rezhymu transfernykh tsin [Development of transfer pricing under globalization and ways to improve the efficiency of the transfer pricing regime]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriya: Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo – Scientific Bulletin of Uzhhorod National University. Series: International Economic Relations and World Economy*, no. 38, pp. 57–62. (in Ukrainian)
4. Kraievskiy V. M., Muravskiy O. Yu. (2023) Oblikovo-podatкова pryroda transferthogo tsinoutvorennia [Accounting and tax nature of transfer pricing]. *Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal "Internauka". Seriya: Ekonomichni nauky – International Scientific Journal "Internauka". Series: Economic Sciences*, no. 5(73), vol. 2, pp. 84–89. (in Ukrainian)
5. Kraievskiy V. M., Muravskiy O. Yu. (2023) Zvitnist iz transferthogo tsinoutvorennia: vynyknennia ta rozvytok [Transfer pricing reporting: emergence and development]. *Investytsii: praktyka ta dosvid – Investments: Practice and Experience*, no. 12, pp. 46–51. (in Ukrainian)
6. Kraievskiy V. M., Muravskiy O. Yu. (2023) Ryzikooriiientovanyi pidkhid v systemi podatkovoho kontroliu za transferthym tsinoutvorenniam [Risk-oriented approach in the system of tax control over transfer pricing]. *Ukrainskyi ekonomichnyi chasopys – Ukrainian Economic Journal*, no. 1, pp. 23–28. (in Ukrainian)
7. Levytska S. O., Livenda K. O. (2021) Zastosuvannia transfernykh tsin na zasadakh dotrymannia pryntsyviv sotsialnoi vidpovidalnosti biznesu [Application of transfer pricing based on corporate social responsibility principles]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu vodnoho hospodarstva ta pryrodokorystuvannia. Seriya: Ekonomichni nauky – Bulletin*

of the National University of Water Management and Environmental Engineering. Series: Economic Sciences, no. 4(96), pp. 157–173. (in Ukrainian)

8. Leha O. V., Bezkrivnyi O. V., Kantsedal N. A., Lyzhenkov V. H., Sheiko A. R. (2025) ESG-factory ta yikh vidobrazhennia v podatkovii zvitnosti: vyklyky dlia audytu [ESG factors and their representation in tax reporting: challenges for audit]. *Aktualni pytannia ekonomichnykh nauk – Current Issues of Economic Sciences*, no. 10. Available at: <https://a-economics.com.ua/index.php/home/article/view/441> (in Ukrainian)

9. Myskin Yu. I., Skoryk M. O., Paranytsia N. V. (2024) Transferthne tsinoutvorennia v konteksti realizatsii stratehii staloho rozvytku [Transfer pricing in the context of implementing a sustainable development strategy]. *Ukrainskyi ekonomichnyi chasopys – Ukrainian Economic Journal*, no. 4, pp. 25–29. (in Ukrainian)

10. Tytenko L. V., Bohdan S. V. (2020) Transferthne tsinoutvorennia yak instrument upravlinskoho obliku [Transfer pricing as a tool of managerial accounting]. *Halytskyi ekonomichnyi visnyk – Galician Economic Bulletin*, no. 3(64), pp. 87–95. (in Ukrainian)

Стаття надійшла до редакції 25.08.202